जुहोति न स्विष्टकृतेऽवद्यतीति (२. ४. ३. १.) द्यावापृथिवीयस्य सर्वहुतत्वश्रवणात् तत्प्रकृतित्वाच्चैककपालानाम् · तत्र चतुरवत्तत्वसम्पत्तये उपरिष्टाद्धिरभिघारणं कर्तव्यम् पञ्चावत्तिनां तु द्विरुपस्तरणं द्विरभिघारणं च ।

अनुवाचनप्रैषो यथादेवतममुष्माऽअनुब्रूहीति ॥१३॥ अनुवाचनार्थं प्रैषोऽनुवाचनप्रैषः पुरोऽनुवाक्यार्थः प्रैषः · स यथादेवतम् या-या देवता यस्मिंस्त्यागे भवति तद्वाचिपदममुष्माऽइति-वच्चतुर्थ्यन्तं [1] प्रयुज्यानुब्रूहीति एवं प्रैषः कर्तव्यः · अग्नयेऽनुब्रूहि सोमायानुब्रूहीत्येवम् ।

आश्राव्यप्रैषे च ॥१४॥ आश्राव्येत्याश्रावणानन्तरं यत्र मैत्रावरुणस्य प्रैषः क्रियते तत्रापि देवतापदं चकारादमुष्मै इत्येवं चतुर्थ्यन्तमेव प्रयोज्यम् · अग्नये प्रेष्य सोमाय प्रेष्येत्येवम् ।

अमुं यजेति ॥१५॥ यत्राश्रावणानन्तरं मैत्रावरुणस्य प्रैषो न भवति तत्रामुं यजेत्येवं द्वितीयान्तं देवतापदं प्रयोज्यम् · तद्यथा अग्निं यज सोमं यजेति ।

प्रैषानुवाचने षष्ठी वपायै धानासोमेभ्य इति परिहाप्य ॥१६॥ प्रैषसम्बन्ध्यनुवाचनं प्रैषानुवाचनम् · यत्र पुरोऽनुवाक्यानन्तरं मैत्रावरुणस्य प्रैषो भवति तत्र पुरोऽनुवाक्याप्रैषे द्रव्यवाचिनि शब्दे षष्ठी विभक्तिर्भवति देवतावा[चिनि] चतुर्थी उक्तैव · तद्यथा अग्नीषोमाभ्यां छागस्य हविषोऽनुब्रूहीति । किं सर्वत्राप्येवम् · नेत्याह वपायै धानासोमेभ्य इति परिहाप्य · इमौ प्रैषौ (३. ८. २. २६. ४. ४. ३. १.) वर्जयित्वा · अत्रानुवाचने द्रव्यवाचिनि शब्दे चतुर्थी विभक्तिः इतोऽन्यत्र षष्ठीति ।

असावित्यपनोदे ॥१७॥ यत्र प्रैषे असाविति यष्टुर्नामपदं भवति यथा पुनरभ्युन्नीतेषु नामग्राहं यज-यजेति प्रशास्त्रादीनिति (१. ११. ७.) प्रशास्तर्यज ब्रह्मन्यजेत्यादि तत्र देवताविभक्तिरपनोदे अपनये वर्तते देवताविभक्तिस्तस्मात्प्रैषादपनीयते न प्रयुज्यतऽइत्यर्थः । अथवा यत्र मन्त्रमध्ये असावित्येवं सर्वनामपदं पठितं भवति यथा सम्राडयमसाविति (१४. ५. २५.) बृहस्पतेष्ट्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चाम्यसाविति (१. ३०.) इमममुष्य पुत्रममुष्यै पुत्रमित्यादि (१. ४०.)

---

१) ? इति कचतु° २. इति चतु° २.